

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Elég volt a lakásrekvirálásokból

Amíg a házigazdák és a lakók ellenséges szemmel néznek egymásra, egyetlen intézmény van csak, amely lakásügyekben teljes biztos alapokon nyugszik, nem fél a május elsejétől, semmit sem törődik a házbéremeléssel, a házigazdák szabad rendelkezési jogával, vagy a bérlők lakásgondjaival. Ez az intézmény, amely már azért is nevezetes, mert talán az egész Európában csak ezen a vidéken tudja magát fentartani, — a lakásrekviráló bizottság. — A lakásokat ezentúl is zavartalanul és rendszeresen rekvirálni fogják, csakúgy, mint a boldog háború idejében, vagy mint a keserves béke legelejő napjaiban.

Nagyon jellemző, hogy ez az intézmény nálunk csaknem kiirhatatlan gyökeret vert. Mindenki természetesen találja, mindenki retteg tőle és senki sem tudja, miképpen lehetne ellene védekezni. A város szocialista tanácsosa éppen szükséges rossznak mondja a lakásrekvirálást, mint az a köztisztviselő, akinek egész évi fizetése sem lenne elég a felszabadult lakbérek megfizetéséhez.

Pedig az egész lakáskérdés, sőt többet mondunk, talán az egész konszolidáció kérdése azon mulik, hogy végre megszűnjenek ezek a kivételes rendszerek. Nemcsak a háztulajdonosok, hanem a bérlők szabadrendelkezési jogáról is van szó, sőt még azoknak a tisztviselőknek önrendelkezési jogáról is, akik bizonyára nem nagy lelkesedéssel és örömmel költöznek be a rekvirált lakásokba és lakoltatják ki onnan a családokat. Kétségtelen, hogy ezt az ügyet, itt, Nagyváradon helyi viszonylatban nem lehet elintézni. Románia legnagyobb állami problémájává lett a köztisztviselők fizetésének kérdése, mert az egész lakásrekvirálás csakis ezen alapszik. Igénis, az államnak el kell tartani a tisztviselőit és ha a saját anyagi erejéből az eddigi költségvetés keretén belül erre nem képes, tessék a kormánynak más eszközöket kitalálni és nem egyes társadalmi osztályok nyakába zudítani a lakásrekvirálás kellemetlenségeit, ami legelőször a családi otthon és a házi tűzhely feldúlását jelenti.

Uj lakbérleti törvényt, új szabályokat, új elveket el sem lehet képzelni addig, míg a lakásrekvirálás mai rendszere megmarad. A rekvirálóbizottságnak el kell tűnnie a köztudatból, mint valami kellemetlen háborús emlékek, amelytől teljes erejével szabadulni igyekszik a mai békéért nyugalmért sóvárgó, sokat zaklatott társadalom.

Mussolini mentegetődik a pápánál a fascisták magatartásáért

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: A pápa felhivatalos lapja, az „Osservatore Romano” közli Mussolini köszönő levelét, amelyet a „Duce” a pápához intézett. — Megköszöni Mussolini a pápá-

nak a szerencsekívánatokat, egyben kifejezésre juttatja sajnálatát azért, hogy a fascista tömeg agresszíven lépett fel a katolikus szervezetek ellen is. — Hiszen a fascista-párt

programjában — ugymond Mussolini — bennfoglaltatik a legnagyobb tisztelet a katolikus vallás iránt, amely az olasz nép vallása.

A cionisták nagyvárad kongresszusán bejelentették az Országos Zsidó Párt megalakulását

Vasárnap délután fél 6 órakor kezdette meg az erdélyi ZSNSZ országgrési konferenciáját. A cionisták hetedszer gyűltek össze, Nagyváradon másodszor, hogy megbeszéljék jövő évi programjukat és letárgyalják az elmúlt esztendő történetét.

Leikes és nagyszámú közönség töltötte meg a Kereskedelmi Csarnok termeit, ahol a hosszú előadásztalnál foglalt helyet az EZSNSZ elnöksége és a cionizmus vendégül hívott nagyszzerű uttoron: dr. Félix Rosenblüth Londonból érkezett Nagyváradra, mint a Világszervezet végrehajtó-bizottságának a tagja; Jeruzsálem dr. Georg Goldsteint küldte ki, hogy a Nemzeti Otthon eredményeiről beszámoljon. Megjelent a konferencián dr. Mayer Ebner bukaresti parlamenti képviselő is, a bukovinai zsidóság egyik vezető férfija.

A közönség hatalmas ovációval, tapsal és headd felkiáltásokkal fogadja az illuzsris vendégeket. Megnyitót először héber nyelven dr. Fischer József elnök mond, akinek a balján Nussbaum Gyula, a nagyvárad ortodox hitközség elnöke foglal helyet. A héber szónoklatnak alig van visszhangja, mindössze négy-öt ember nyeltes: itt-ott, akik értik az elnök lelkes mondanivalóját. Dr. Fischer ezután románul ismétli meg beszédét, amelyben a romániai zsidóság helyzetét ecseteli. Amikor odaér, ahol üdvözlő a királyt és a királyi családot, a közönség éljenezve feláll. Majd magyarul köszönetet mond a város hatóságának és közönségének, mert megengedték, illetve lehetővé tették a nagyvárad konferencia megtartását.

— A mi konferenciánk, mondja, amellett, hogy programot ad, a jövőre visszatér az elvégzett munkára is. Az első konferencia nagy érdeme a maximalista program, amely elsősorban felelősséget a zsidó nemzeti öntudatot.

A zsidóság elhelyezkedése és jogainak megvédése, merült fel először a Szövetség köteleseinek sorában.

Ennek a Zsidó Nemzeti Szövetség jogvédő irodája után, kielégítő eredménnyel eleget is tett. A múlt év egyik fontos eseményeként jelenti be, hogy a községi választások során a Szövetség több tagja került be a községi parlamentbe. Ezt annak tekinti dr. Fischer József, hogy a zsidóság szervezett tömege megállotta helyét a választási harcban.

Ez a tapasztalat arra indítja a ZSN. Szövetséget, hogy megalakítsa az Országos Zsidó Pártot.

Ebben minden zsidó erőt összekívánnak fogni. Félre kell tenni minden mellékszemponthoz, főleg a zsidóság belső bajainak leküzdésére.

Kétfelé akarják választani a cionista munkát és a zsidóság belpolitikai hovatartozását és állásfoglalását.

Gondolni kell az országban élő zsidóság bajaival. Megteszik a lépést s ezt bejelenti a konferencia: a cionizmus és a belpolitika kettéválasztására!

A mi politikai jogutónk csak egy népi alapon álló Országos Zsidó Párt lehet! (Nagy taps).

Ez főleg azért is szükséges, mert az erdélyi más pártok erőnket alig veszik számba, lebecsülik azt.

Ezután áttér a Palesztina-munkára. Tény, hogy Palesztina kizist el át. De ennek főleg az az alapja, hogy sok olyan lengyelországi zsidó vándorolt ki, akik a galut folytatásaképpen inaktív foglalkozási ágakban akartak megélhetést találni. A palesztinai viszonyok elsősorban a mezőgazdasági kolonizációt kívánják. A visszavándorlók a maguk egyéni csödiét és nemboldogulását Pa-

lesztina építőmunkájának csödjével akarják összeegyeztetni. Palesztina maga fogja kiválogatni azt az elemet, mely igazi cithont nyer ott verejtékes munkájával. Aldozatkészségre szólítja fel a zsidóságot s megnyitja a hetedik konferenciát. (Hosszantartó nagy taps.)

Ezután a királynak küldött távirat szövegét olvassa fel dr. Fischer József, mely a zsidóság hódolatát fejezi ki. Táviratot menesztenek Chaim Weicmanhoz is, a cionista mozgalom apostolához.

Dr. Félix Rosenblüth az Executiv delegátusa héberül beszél. — Hangsúlyozta, hogy egyedül a zsidóserő teadate és kötelessége, hogy Palesztina és a galut zsidói között az értelmi közösség állandó ébrentartásával megvalósítsa a zsidó népi eszmét: a Nemzeti Otthont Palesztinában. Beszédét, melyet német nyelven is megismételt, óriási taps fogadja.

Dr. G. Goldstein üdvözlőletet hoz Jeruzsálemből az erdély zsidóknak.

Dr. Ebner Mayer a bukovinai képviselő beszéde után Giszka János mond költői lendületű beszédet az év emlékezetes zsidó halottairól, akik beirták nevüket a consta mozgalom történetébe.

Különös figyelem fogadja mind a három megnyilatkozást, de különösen dr. Goldsteint. A 30 év körüli elegáns, nyugati divattal öltözködő jeruzsálemi fiatalember zengő héber előadása, nem egy halott és terméketlen, de egy élő és fejlődő nyelv illusztrációját adta, amelyben sűrűn szerepelnek a hebraizált idegen szavak is.

Az elnökség megválasztása után este a delegátusok s a kongresszus vezetői ünnepi vacsorára gyűltek össze.

Hétfőn délelőtt 9 órakor nyitotta meg dr. Fischer József a folytatódó kongresszust, melyen a tárgysorozat többi pontjai kerültek szőnyegre.

Mi újság?

* Baróthy Pál dr. főügyész előléptetése. Budapestről jelentik: Baróthy Pál dr. főügyész a harmadik fizetési osztályba lépett elő és így államtitkári rangra emelkedett. Eből az alkalomból a Waltz-venedéglőben barátai és tisztelői ünnepet rendeztek tiszteletére, melyen a Budapestre költözött nagyváradiak és bihariak közül számosan megjelentek.

* Baleset a déli korzón. Vasárnap délelőtt, a legnépesebb korzó idején, amikor az utas- és a gyalogjárók nagy tömegekben sétáltak a közönség, a 12-es számú konflis, amely minden figyelmeztetés dacára sebesen vágatott, elütötte Bonár György joghallgatót, akit könnyebb sérülésekkel be szállítottak a kórházba. A vigyázatlan bérkocsist előállították a rendőrség.

Kedden, november 9-én
nagy kettős műsor az Apollóban
Pat és Palachon **Nevelő örökösök**
és Harry Piel **Gyorsabb, mint a halál**
10, 15, 20 és 25 leies helyárakkal

* Nyugdíjazott váradi mérnök. Bukarestből jelentik: A közmunkügyi miniszter hivatalból nyugdíjba helyezte Vámos Dezső nagyváradi államépítészeti mérnököt.

A vig özvegy
Lehár Ferenc világ-
hírű operettje
filmen
7 felvonásban

x Legújabb téli menetrend kapható a Hegedűs Hírlapiro-
dában. Ára 20 lei. Viszontel-
adónak árendedmény.

Kedden, november 9-én
nagy kettős műsor az Apollóban
Pat és Palachon **Nevelő örökösök**
és Harry Piel **Gyorsabb, mint a halál**
10, 15, 20 és 25 leies helyárakkal

x Legújabb téli menetrend kapható a Hegedűs Hírlapiro-
dában. Ára 20 lei. Viszontel-
adónak árendedmény.

Vigyázzon a füleire,
mert
A vig özvegy
előadásain nemcsak látni,
de hallani is fog
gyönyörű dolgokat

Dízet, világosságot és járdát kérnek a kültelek adófizetői

Az állandó választmány — mint ismeretes — programjába vette a külvárosi lakók panaszainak megvizsgálását, illetve orvoslását. A választmány három tagja: dr. Egry Gergely, dr. Havas Andor és dr. Rozván Jenő ezért tegnap délután kintjártak a Pogány, Weisz, Bernát, Katona és Középesi telepen, ahol különösen amiatt hallottunk sok panaszt, hogy sem vizük, sem világításuk, sem járdájuk nincs a külvárosi lakóknak. A városi tanácsosok véletlen tanúi voltak annak, amikor a már hetek óta tartó nyári szárazság után

egy városi szekér elakadt a külvárosi nagy sárban és órákig tartott, amíg a kátyuból ki tudták húzni.

A külvárosi lakók kijelentették, hogy

hajlandók a csatornázási munkák költségeihez hozzájárulni

s esetleg teljesen is fedezni azokat.

A helyzet tehát könnyen megoldható, csak a város kezdeményezése van szükség.

Sok panaszt hallott a bizottság amiatt is, hogy

a parcellázások során nem hagytak elegendő helyet az utak számára.

A Középesi-telepen például az előírt 15 m. szélességű ut helyett csak négy méter szélességű ut maradt. A Pogány-telepnek azon a részén, amelyet az Agrár Takarékpénztár vásárolt meg és parcellázott: beépítették az ut céljaira fenntartott parcellát is, úgy, hogy itt zsákutca keletkezett.

A bizottság tagjai kijelentették munkatársunknak, hogy az alaposnak talált panaszokat és kívánásokat legközelebb a városi tanács elé terjesztik.

SPORT

○ Osztrák válogatott-svéd (3:0.) Bécsből távozoznak: Negyvenezer néző előtt folyt le az osztrák válogatott csapat mérkőzése a svéd csapatával. Az első félidő 2:0 eredménye után 3:0-ra verték a bécsiek a kiváló klasszis svédet, akik jövő vasárnap állnak szembe a budapesti válogatott csapattal.

Kinizsi I., Vulturul I. 0:0 félidő: 0:0.

Kinizsi ifjúsági—Vulturul I. kombinált: 2:2, félidő 2:2. Bíró Medve.

Kinizsi I. b.—Vulturul I. b. 3:3, félidő 2:1. Bíró Homoki.

Ami eddig volt, mind semmi!

Most jön a világ legszebb és legjobb filmje:

A vig özvegy

x Legújabb téli menetrend kapható a Hegedűs Hírlapiro-
dában. Ára 20 lei. Viszontel-
adónak árendedmény.

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők Ungár és Glück cégnél, Sas-passag.

* OLD ENGLAND keztyű-
különlegességek üzletében leg-
finomabb bőr-keztyű 195
lei Regele Ferdinand 3.

x Részlet fizetésre is előállít
temetéseket a „Kegyelet” Sas-
passag.

x Bolgár fakereskedő telefon-
ja 859. lakása Vámbáz-u. 51.

1200 leitől
kezdve női kabát
nagy választékban Klein Ödön
cégnél Viteazul (Nagyipiac-tér 14)

Harisnyák, keztyűk, gyer-
mek-szwetter, selyem-
sál, nyakkendők, férfiingek
és még 1000 féle cikk
óriási választékban
a legolcsóbban
SZENSZKI-nél
2884 Sas-passag

Dorian Filmszínház

Ma, hétfőn 5, 7 és 9 órakor
Zola Emil világírű regénye

NANA

Monumentális film 9 felvonásban.

A főszerepben: Werner Krauss, Jean Angelo és Katharina Hessling.

Rendes helyárak.

Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek.

Jön: Henny Porten legjobb filmje

Donnelly grófnő

FOGAK és teljes fogsorok
szájpádlás nélkül;
Havi és heti részletfizetésre is. 3117

FOG-tömések, Arany fog-
koronák és hidak

FOG és gyökérhúzás
fájdalom nélkül

Fogászati rendelő
Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 11.

Két szó: Vaskezü ember

Goethe világremeke

Magyarok

a csehszlovák kormányban

Prágából jelentik: A csehszlovákiai magyar keresztény-szocialista párt ülésén Szűllő elnök beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyet az illetékesekkel folytatott a kormányváltás kapcsán.

Kifejtette, hogy a keresztényszocialista-párt nem helyezkedik ellenzéki álláspont-ra, sőt kész a kormányt támogatni, ha kötelező biztosítékot kap a magyar nemzeti kisebbség helyzetének javulása érdekében. A párt megvárja az alkalmas időt, amikor a magyar nemzeti kisebbség érdekében fog állani, hogy a kormányzás felelősségében osztozzon.

Pozsonyban legközelebb tárgyalások lesznek arra nézve, hogy a magyar nemzeti párt milyen feltételek mellett lép be a kormánykoalícióba.

Fredeti angol férfi kabát-sző-
velek Ungár és Glück cégnél,
Sas-passag

Női kabátok
ruhák nagyon olcsón
2584
Mevesi
díszruházában N. Jorga (Zöldfa)-u. 8

Női kabátok
legolcsóbban

Weber, Model-Aruház
Vlahuta (Szent János)-utca 6. sz.

Nem kell reklám,
csak jó áru olcsó árban!

Hetiárjegyzék

Vizes pohár csiszolt	5.-
Boros pohár csiszolt	3.50
Likőrös pohár csiszolt	3.-
Vizes kancsó kristály	30.-
Boros palack kristály	30.-
Mély lapos tányér fehér	15.-
Csemege tányér fehér	10.-
Teás, kávé csésze fehér	28.-
Mooca csésze színes	20.-
Teás, kávé készlet színes	400.-
Mosdó készlet színes	450.-
Etkező készlet felszerelve	1500.-

**Eladás nagyban
és kicsinyben!**

Fraji Komlós Testvérek
ORADEA **NAGYVÁRAD**
Gyári raktár, nagykereskedés
Str. N. Jorga (Zöldfa)-utca 13.
2822

Szent Ferenc ünnep Nagyváradon

Pater Trefán Leonard ünnepi beszéde

Felcsigázott várakozással nézünk — és nem ok nélkül — a várad Urnók Mária Kongregációjának tegnap délután rendezett Szent-Ferenc-ünnepére. És nem is csalódtunk: P. Trefán Leonard, a Szent-Ferenc-rend exprovinciálisa, beszédével valószínűleg kulturális eseménnyé avatta az ünnepséget.

A Katolikus Kör disztermében oly nagy s előkelő közönség gyűlt egybe, amelyet ottan még világhírű művészek koncertjein sem igen látunk.

A műsor Liszt Liebestraum-jával kezdődött, amelyet Schüller Márta művészien interpretált zongorán.

Majd Trefán Leonard állt a közönség elé; Erdélyszerte népszerű alakját viharos taps fogadta.

Pater Trefán Leonard kitűnő szónok: gondolatai mindvégig emelkedettek, nyelve a legtisztább magyar és orgánusa erősen zengő. Azzal kezdte ünnepi beszédét, hogy most öt hete Assisi-ben járt zarándokláson és épen akkor ünnepelte Merri del Val bitoros, mint a kardinálisok kollegiumának kiküldöttje, a Porciunculán Szent-Ferenc „transitus”-át. Ez a szó itt „halál”-t jelent: nem „mors”, hanem „transitus”, szóról szóra „átköltözés”-t, — mert évszázadok óta így ünnepelteti liturgikusan az Egyház ezt az évfordulót. Az assisi állomásra egymásután érkeztek akkor a különvonalatok, amelyek a világ minden nemzetének katolikus híveit szállították a Szent sírjához. Közel száz ezer ember volt akkor Assisi-ben, de mindenkinek volt lakása, élelme.

Kitér ezután Pater Leonard a Szent életének örökség epizódjaira. Így elmondja azt a híres párbeszédet, amely Francesco atya és Masseo, a jámbor követő közt lefolyt és amelynek végeztével Masseo fél hozzáérni is Francescohoz, hanem hittel és szeretettel követi tovább. Leírja aztán Pater Leonard a sírűreget, ahol Szent-Ferenc nyugszik. Nem művészi és nem monumentális ez a sírűreg épenugy, mint Jézus Krisztus sírja sem az. Szent-Ferencnek, amint halála, úgy születése is hasonlatos Jézus Krisztuséhoz. És hasonlatos egymáshoz életük is.

— Ó sokszor, nehéz hangulatomban megrajzolom magamnak — kiált fel Pater Leonard — azt, ahogy Krisztus meghal a kereszten, Ferenc pedig kereszt formájában hint hamut a földre és aztán csuhátlanul odaroskadva, mint a legutolsó koldus, hal meg a földön!

Majd a ferencrendiek csuhájára csavart kötél szimbolusát magyarázza el Pater Leonard és finom

miniatűrben tárja elénk Francesconak a Poverello di Dio-nak — Isten szegénykéjének — életét. — Szent-Ferenc szerette a legszegényebbeket és a legelhagyatottabbakat; a kitaszított és utált belpoklosok számára is volt jó szava, csókja és szerette még a madarakat, a szürke verebeket is. Pax et bonum, — a béke és a jó — ez

volt Szent-Ferenc ígéje és bárcsak most, annyi évszázad után Szent-Ferenc békéje és jósága beköltözne népek lelkületébe, nemzedékek örökségébe!

Pater Trefán Leonard remekmű beszédét frenetikus tapsal köszönte meg a közönség.

Töttössy Dalma ragyogó művészetében fejlődésének újabb állomásához érkezett. Komoly, nagy sikere volt; szünni nem akaró taps ünnepelte. Kár, hogy ezek a kivételes tehetségű művésznővel nem

találkozunk gyakrabban a koncerteken. — Gutta mann Miklós, Kürthy zenetanár, Láng Alice, Frána Péter és Popity János dr egytől-egyig megérdemelt viharos sikert aratott.

x Akar Ön szórakozni? Ha igen, akkor iratkozzon be a Hegedűs hírlapiroda zenemű kölcsön kottatárába, mert ott minden sláger kotta meg van.

Újból letartóztatták a Heisler-szállító cég váradai igazgatóját

Néhány hét előtt a nagyvárad rendőrség elfogott egy biharpüspöki-i vasuti munkást, aki egy súlyos csomagot hozott át a határon a vám megkerülésével. Csempészésért megindult az eljárás, amelynek során kiderült, hogy a vasuti munkás Antal Andornak, a Heisler-szállító cég nagyváradai igazgatójának megbízásából hozta át Magyarországból a gyanús csomagokat.

A később megejtett vizsgálat megállapította, hogy a tiltott uton behozott csomag nem se lyem volt, a nagy csempészési ügy egyszerű vámkiágassá zsugorodott, a rendőrség azonban kiterjesztette a nyomozást a Heisler-cég és különösen Antal igazgató egész működésére is.

A hetek óta tartó nyomozás után szombaton délből Borodi György komisszárus vezetésével detektívek jelentek meg a Heisler Ignác szállító cég nagyvárad irodájában és a királyi ügyészség felhatalmazása alapján a cég irodájában található

összes könyveket és levelezéseket lefoglalták.

A könyvek lefoglalása után a vizsgálatot vezető rendőrtisztviselő közölte a vállalat jelenvolt igazgatóval, Antal Andorral azt is, hogy egyenes utasítása van a rendőrségre való előállítására.

Antal igazgató halálsápadtan követte a detektíveket, akikkel együtt az iroda épülete előtt várakozó autóbába szállt be.

A rendőrség bünyügyi osztályán Antal igazgatót előzetes őrizetbe vették és nyomban hozzáfogtak a lefoglalt könyvek és levelezések átvizsgálásához.

A vizsgálat szenzációs eredménnyel járt és hamarosan megállapították, hogy Antal Andor

vám- és adómanipulációkat és több rendbeli megvesztegetést követett el, ezenkívül a főkönyv egyes tételeit is meghamisította.

Az ügyben Antal számos magasrangú pénzügyi tisztviselő nevét is belekeverte.

Antal Andor az általa vezetett könyvekben ilyen kiadási tételeket szerepeltet:

1924 december 27-én 15.000 lejt fizetett egyik pénzügyi tisztviselő kezéhez adóelintézésért:

1925 június 18-án hasonló címen ugyancsak 15.000 lejt szerepel a könyvekben.

1925 augusztus 3-án forgalmi adó elintézéséért 6000 lejt és 1925 október 20-án pedig

Mosoiu tábornok váradai felolvasása Eminescuról, a legnagyobb román költőről

Nem mindennapi érdekességű kulturális ünnep volt tegnap délután a színházban. A legnagyobb román költő: Mihail Eminescu szoboralapjának megteremtésére alakult országos bizottság rendezte az ünnepélyt, amelynek kiemelkedő programpontja volt: Mosoiu tábornok volt miniszter felolvasása Eminescu költészetéről és ennek uralkodó eszméiről. A színház megtelt előkelő román közönséggel.

A színházi zenekar nyitánya után Bota György tankerületi főigazgató pár közvetlen szóval elmondotta, hogy egy nemzetnek a hősei nemcsak azok, akik kitűntek, hanem hős a szellem profétája is, ami Eminescu volt.

A közönség zajos tapsa közben ült ezután Mosoiu tábornok a felolvasó-asztalhoz. — Bevezetőben rámutatott arra: milyen hatalmas ténvező volt Eminescu a román nemzeti öntudat felkeltésében. — Mint a nemzeti erők életrekelőjéről beszélt Eminescuról. Mindezekelőtt szembe helyezkedik azzal a meglehetősen általánossá vált felfogással, amely szerint Eminescu — pesszimista volt. Ez tévedés. Tény az — mondja Mosoiu tábornok — hogy Schopenhauer pesszimista világnézetének befolyását nagyon is észre lehet venni Eminescu verseinek egy részén, de hi-

szen e verseket életének huszas éveiben írta a költő, már pedig ebben a korban mindnyájan telve vagyunk világfájdalommal. Gondoljunk Goethére, ő, aki az élet legnagyobb igénylője volt, írói munkásságának elején „Az ifjú Werther szenvedései”-t alkotta. Eminescu is, később látja már a pesszimizmus rossz hatását és ő maga tiltakozik e világnézet ellen.

Aztán Eminescu nacionalizmusáról beszél Mosoiu tábornok és hangsúlyozza, hogy az a nacionalizmus nem szentimentális, hanem reális és racionalis, tehát annál értékesebb.

Mosoiu tábornok felolvasását, amelyet a gondolat mélysége és világos szép stílus jellemzett, a közönség percekig tapsolta.

A kulturáldéltán műsorának további számai is nagy sikert értek el.

Atmeneti kabát 2967
Börkabát
Mikádó
Gyermekek télikabát
MENDEL
Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 3.

Apolló mozgószínház

Ma hétfőn. 5, 7 és 9 órákor

A pénz rabjai

Hatalmas társadalmi dráma 7 felvonásban. — A főszerepben:

Norma Talmadge

Csodás tengeri vihar

Ne törje a fejét! Megszűnt minden fejtörés! Megszűnt minden gond!

Szenzációs kedvezményt élveznek téli férfi- és fiúöltöny, felöltő és téli kabát vásárlásánál. Legdivatosabb szabásu, elsőrangú kivitelű ruházati cikkeket **eredeti készpénzárban**

heti vagy havi részletfizetésre már 2000 leitől kezdve árusítunk **Semmi túlfizetés, csak készpénzárban** **Stern és Grossmann-cég**

„Reclam” férfiruha üzlet

Vigyázzon a címre! Sas-passage 133 szám. Vigyázzon a címre!

SPORT

A Törekvés hatalmas gólaránya győzelme az Egyetértés felett

A NAC nem jelent meg a tegnapi bajnoki meccsen

Tegnap délután mindössze egyetlen bajnoki meccs került lebonyolításra Nagyváradon, miután a NAC — amint az Estilap szombati számában megírta — nem hajlandó a további küzdelmeken résztvenni. A Törekvés—Egyetértés bajnoki meccs viszont oly sok izgalomban bővelkedett, amely talán az összes eddigi mérkőzéseket is fölülmulja. A sorozatos durvaságokat, az emberre menő, féktelen játékot a bíró sipja csak részben tudta feltartóztatni és ezer szerencse, hogy súlyosabb baleset nem fordult elő. Zsigát különben úgy elvágta, hogy szegény

játékost a mentők csak nehezen tudták magukhoz téríteni.

A meccset a durvaságok dacára hatalmas gólaránnyal 3:0-ás félidő után 7:1-re nyerte a Törekvés, amelynek technikai fölénye már a játék elején kidomborodott.

A mérkőzést, amelyet rövid időközökre félbe kellett szakítani, Kovács László (NAC) vezette le.

A Károly-pályán kellett volna lejátsszani a NAC—Bihorul—CFR meccset, de miután a kitűzött időre a zöld-fehérek csapata nem jelent meg, a mérkőzést a Bihorul CFR javára igazolták.

Pofonok a déli korzón

Mikor a volt cégtársak találkoznak

A népes korzó — úgy látszik — különösen izgatja a váradai kedélyeket, a vitás ügyek csattogós befecskedésére. Legalább is az utóbbi időben minden sikerültebb pofezkodás a korzón történik. Így volt ez tegnap délnél is, amikor egy váradai uriaszony és egy fiatalember között zajlott le hasonló affér.

Az uriaszony Altmann Sándor kereskedő felesége volt, a fiatalember pedig Reich Jenő kereskedő személyében. Az ügy háttérében pedig az Altmann és Reich kispiaci divatáru kereskedés kulisztitkai vannak, amelyekből elég annyi, hogy Altmann Sándor és a felesége nemrég kiváltak a cégből, Reich pedig két másik Altmannal együtt továbbra is az üzletben maradt. Hogy ez a kiválás barátságos uton történt-e vagy sem, azt nem kutatjuk. Annyi azonban tény, — a lapokban napvilágot látott nyilatkozatok is erre vallanak — hogy a volt cégtársak közt az elválás óta nem a legjobb volt a viszony. Ezt

bizonyítja különben a tegnapi incidens is, amelyről a következő harctéri tudósítással számolhatunk be:

Kezdetben volt egy pofon, amit Altmanné adott Reichnek. Azaz, még előbb történt az, hogy a fiatalember — aki szembejött Altmannékkal — rámosolygott az uriaszonyra. Úgy látszik, bizonyos guny lehetett ebben a mosolyban, mert egy meglehetősen gunyos hangú megjegyzés volt rá a válasza:

— Kis majom!

Így. Amire viszont Reich olyan mondott, ami nem egy uriaszony-nyal, de egy férfivel szemben is sértés. Erre következett a pofon, amit Reich — nyilván önvédelemből — visszatért. Altmann Sándor látván, hogy a feleségét megütötték, fölemelte a botját. Reich Jenő összetörte a botot, mire kapott — ezúttal a férjéről — két pofont. Közben barátságosabb barátságosabb megjegyzések hangzottak el mindkét, illetve mindhárom fél részéről. Sőt a közönség

is beavatkozott a dologba: egyesek tapsoltak is, amikor pofon esett.

Voltak, akik számolták is a pofonokat, amikkel Altmanné még akkor is bőségesen szolgált, amikor a történet színhelyét a rendőrségre tették át. Itt aztán kihallgatták a feleket és — legalább egyelőre — megakadályozták a közelharc folytatását.

Színház

Heti műsor

Hétfő este 8 órakor: Muzsikus Ferkó, operett ujdonság másodszor. A bérlet. Sorozat szám 4. Jolanda Dragos és Sarter Péter, a cluji román opera balettáncosai felléptével.

Kedd este 8 órakor: Muzsikus Ferkó, operett ujdonság harmadszor. B. bérlet. Sorozat szám 5. Jolanda Dragos és Sarter Péter a cluji román opera balettáncosai felléptével.

Szerda este 8 órakor: Muzsikus Ferkó operett ujdonság negyedszer. C bérlet. Sorozat szám 6. Jolanda Dragos és Sarter Péter, a cluji román opera balettáncosai felléptével.

Csütörtök este fél 9-kor: Heyman Szinkörben: Délibáb, vigjáték ujdonság bemutatás. Zahler Erzsébet bemutatkozása. A bérlet. Sorozat szám 7.

Péntek este fél 9-kor: Heyman szinkörben: Délibáb, vigjáték ujdonság másodszor. Zahler Erzsébet felléptével. B bérlet. Sorozat szám 8.

Szombat délután fél 4-kor: Muzsikus Ferkó, operett ujdonság ötödször. Sorozat szám 9.

Szombat este fél 9-kor: Heyman szinkörben: Délibáb, vigjáték ujdonság harmadszor. C bérlet. Sorozat szám 10.

— A hét összes előadásaira a jegyeket vasárnap reggeltől árusítja a színházi pénztár.

Rang és mód

Szezonnyitó előadás

Két hónappal később, ezer nehézség között nyílt meg szombaton este a váradai magyar színház és a megnyitó előadáson alig volt fél háznál több közönség!...

Igen ridegen, igen fájón döbentett meg bennünket is az üres páholyok sötétjéből ácsító közöny, igen kevés-reményességű képet nyújtottak a földszint széksorai, amelyek közül majdnem minden második üres maradt. Csak az erkélyszék sorai voltak tömítettek és a diákhelyen lelkesedtek sokszázan azok közül, akiknek ülőhelyre nem jutott, de nem tudtak elmaradni a színháznyitástól.

Szombat este nem láttuk se a közélet, se a társadalom, se a pénzvilág előkelőit, szombaton este csak azok voltak ott, akiknek valóban és igazán

hiányzott a hónapok óta elnémult magyar szó zenéje...

Pedig a szombati színháznyitás több volt egy szezon kezdeténél. És szép kezdet volt.

A zenekar erőteljes, színes nyitánya után P. Gulácsy Irén gondolatokban gazdag és mélységesen megrázó magyar kiáltását, a színháznyitó prólógust a társulat új drámai művésznője, Zahler Erzsébet mondotta el. Csodálatos melegszéggel, ezernyi színnel áradt szájáról a szó, megremegetett és fölvidított, megkönyeztetett és új hitet öntött, asszony volt és Ember és tíz perc után a közönség első kedvence az ujak közül. Percekig zugott a taps és az újból fölgyülő csillárok alatt kigyúlt arcok, fölmelegedett szívek vártak a magyar histriók igehirdető útja indulására...

A „Rang és mód” előadása zsúfolt házat érdemelt volna. A darab — az oktan cím — és rangkorság ostromozása — évtizedek után is üdén és frissen hatott.

Az előadás jobb volt, mint az utóbbi esztendő bármelyik prózai előadása. Az új tagok közül Kovács Imre és K. Szűcs Irén — úgy látjuk — értékes erősségei lesznek a prózai együttesnek. Szűcs Irén nagyszíves kabin-alakítás volt. Nagy sikerük volt. A visszatérő Gál Piri sokat fejlődött, otthonosan mozog és természetesen, szépen beszél. — Tóth Elek a régi jó; H. Körösi Juci, Kertész hozzájárultak az est őszinte, nagy meglepetéséhez.

— Muzsikus Ferkó bérletben. Tomboló siker mellett vitte diadalra társulatunk operett személyzete a Muzsikus Ferkót. A vasárnap esti premier zsúfolt ház előtt zajlott le s minden jel arra vall, hogy ez a pompás operett igazi sláger darabja lesz a szezonnak. A Muzsikus Ferkó most még háromszor megy a három bérlet csoport számára. Minden előadáson fellépnek Dragos Jolanda és Sarter Péter a kolozsvári román opera balettáncosai.

— A színtársulat a Heyman szinkörben. Csütörtök, péntek és szombat este a színtársulat a Heyman szinkörben játszik, mert ez idő alatt a színházat román társulat veszi igénybe. E három estén A. B és C bérletben a Délibáb kerül színre, Vajda Ernőnek ez a kitűnő vigjátéka, melynek főbb szerepét Zahler Erzsébet, T. Pogány Janka, Körösi Juci, K. Szűcs Irén, Petrőczy Alice, Szendrey Józsa, Gaál Piri, Tóth, Stoll, Horváth és Tompos játsszák. A vasárnapi előadások már ismét a színházban tartatnak. A bérlet a Heyman szinkörbe szóló bérletjegyeiket a színházi pénztárban kapják meg.

A Színházi cukorka és csemege áruház

tisztelettel értesíti a nb. vásárló közönséget, hogy cukorkaüzletét elsőrendűen felszerelt

buffet-vel bővítette ki

hol állandóan a legfinomabb bel- és külföldi borok, likörök, sajtok, halak állandóan riss hídeg felvágottak állanak a nagyérdemű fogyasztók rendelkezésére

Szíves pártfogást kér

Horovitz József

A népipari kiállítás megnyitása

Vasárnap délelőtti előkelő, nagy közönség jelent meg a megyeházán a belényesi román nőegylet által rendezett népipari és szépművészeti kiállítás ünnepélyes megnyitására.

Megjelentek a nagyváradi román intellektuális élet jelentős tényezői, a nőegyletek képviselői; azonkívül nagyszámu érdeklődő. Ott voltak Hanzu generális, dr. Fildán Emil főügyész, dr. Ilie Andor táblaelnök, Tulbure György polgármester, dr. Popa György szenátor, Radu Jakab kanonok, Mayor György főesperes, Munteanu esperes, dr. Lazar Aurél, dr. Mangra Demeter, dr. Vostinár János, Candrea Jánosné, a nagyváradi román nőegylet elnöknője, özv. Sonnenfeld Adolfiné, özv. Schütz Albertné és mások.

A távollévő Jacob József prefektus nevében dr. Fildán Viktor vármegyei főjegyző nyitotta meg szép beszéd kíséretében a kiállítást. Hangsúlyozta a jelentőségét a belényesi nőegylet kutlurműködésének és üdvözölte a nőegylet agilis vezetését.

Tulbure György polgármester költői szárnyalású beszédében a város üdvözlését tolmácsolja.

Candrea Veturia a váradi román nőegylet testvéri üdvözlését tolmácsolta.

A beszédekre Szelezsán Valéria, a belényesi nőegylet elnöknője válaszolt. Megköszönte a szíves fogadtatást, majd történelmi visszapillantást vetett a belényes és vaskóhkörnyéki román népművészet fejlődésére.

A beszédek az egybegyűlt közönség lelkesen megéljenezte, majd a rendezők kalauzolására mellett megtekintették a művészi kiállítást. Vasárnap már sok kiállított tárgyat vásároltak meg.

A belényesi román nőegylet hét-főn este a Katolikus Kőr nagytermében művészestélyt rendez.

Új zongorák

olcsóbbak lettek részletek is.
Használt zongorákat veszek **Sternbergnél**
Telefon 494. Fő-ut 14. 2686-2.

Csók 10 napig!

Alakítsa át **30 forint** női filc és velur kalapját

KLEIN SIMON

női kalap üzleteiben, Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 5 és 10 szám alatt. A raktáron levő legújabb és legdivatosabb női kalapokat halálán olcsó áron bocsátom az igen t. vevőközönség rendelkezésére 2429

A milliós postalopás tettesei nyomában?

A lopott dollárokból fizettek egy váradi biztosító-intézetnél

Nagyváradi bankban vásárolták a lopott dollárokat?

Szombaton délelőtti a már-már feledésnek induló pályaudvari félmillió postalopás ügyében olyan váratlan esemény történt, amely könnyen nyomra vezetheti a hatóságokat a még mindig titokzatos bűnügyben.

Mint ismeretes, az annakidején megindított nyomozás során a pályaudvari posta csaknem egész személyzetét őrizetbe vették és egyikük, Abrudán Joan még ma is vizsgálati fogságban ül.

Az ellopott másfélmillió lei egyrésze pénzeslevelekben, idegen valutákban tűnt el. Az egyik küldeményt a szatmárvármegyei takarékpénztár adta fel a Nagyváradi Takarékpénztár címére. A lopás felderítése után a szatmári pénztárat az ügyészség, illetve a vizsgálóbíró rendelkezésére bocsátotta a pénzeslevélben feladott dollárcimlet sorszámaival. Ezeket a számokat az ügyészség bizalmas körlevélben az ország összes pénztáratok tudomására hozta, azaz a kéréssel, kísérik figyelemmel az üzleti forgalomba kerülő dollárokat és amennyiben a közölt számú címletek közül valamelyik a kezük közé kerülne, nyomban tegyenek jelentést a vizsgálóbíróknak.

Mióta az ügyészség körirata a pénztáratokhoz szétment, mindenütt fokozott figyelemmel kísérik a dollárok sorszámaival, de a szombati napig sehonnan nem érkezett jelentés arról, hogy a keresett dollárok közül akár egy is forgalomba került volna.

Pénteken délután aztán

a Banca Marmarosch (Blank nagyváradi fiókja) közölte az ügyészséggel, hogy az aznap történt befizetéseknel egy darab olyan egydolláros bankjegy került a bank pénztárába, amelynek száma egyezik az ügyészség ki-mutatásában szereplő számmal.

A jelentés vétele után dr. Sovrea Valér vezetőügyész, Udrescu vizsgálóbíró és

Burta grefier kiszálltak a bankba és a tényállást a következőkben állapították meg:

Pénteken délelőtti az Ivria (Carpatia) biztosító társaság 159 darab különböző címletű dollárt fizetett le a Marmarosch bankban. A bank pénztárosa, Friedländer Sándor, aki nagy elfoglaltsága mellett nem ért rá azonnal kontrolálni a bankjegyek számaival, lajstromoztatta azokat és csak délután látott hozzá a számok ellenőrzéséhez. Mindjárt munkája elején szenzációs felfedezésre jutott. Az Ivria által befizetett dollárok közt egy darab egydolláros bankjegy

K. 180. 80.901 B sorszámot visel és ez a szám szerepel a pályaudvari postalopásnál elűnt dollárok közt.

A bizottság a felfedezésről jegyzőkönyvet vett fel és az adatok birtokában most már

Nagyváradon vásárolták a lopott egy dollárost

Arról értesülünk, hogy a nagyváradi kihallgatások már is szenzációs eredményt hoztak, megállapítást nyert, hogy a vasuti postalopásból származó egydolláros bankjegyet az Ivria egyik nagyváradi ügyfele fizette be, aki azt egy

MIKOR FIZETTEK A LOPOTT DOLLÁRRAL?

Tudósítónk felkereste az Ivria biztosító-társaság igazgatóját és felvilágosítást kért arról, hogyan és mikor került pénztárába az a dollár, amelyről utólag kiderült, hogy a postalopásból ered?

Az Ivriánál kijelentették, hogy nem tudják megállapítani kitől, mikor kapták a gyanús dollárt, csupán azt állapíthatják meg, hogy legutóbb három hét előtt váltották be az összegyűlt dollárokat,

a gyanús dollár tehát három héten belül folyt be az intézet pénztárába.

Az Ivria biztosító-intézet vezetői felhívták Sovrea vezetőügyész figyelmét arra, hogy a lei mai magas kurzusa mellett szívesen és gyakran fizetnek a biztosított felek effektív dollárral s így megtörténhetik,

az Ivria biztosítónál folytatta a vizsgálatot.

Itt megállapították, hogy a biztosítótársaság a hozzá dollárokból befolyó biztosítási díjakat fizette be a Marmarosch bankban. A dollárok három temesvári, három szatmári és hét-nyolc nagyváradi ügyfeleltől jutottak birtokába. A biztosító társaság vezetői aztán — könyvek alapján — a nyomozó hatóság rendelkezésére bocsátották azoknak az ügyfeleknek neveit, akik biztosítási díjukat dollárban fizették be. — Ezeknek az adatoknak az alapján Udrescu vizsgálóbíró ebben az irányban is kiterjesztette a vizsgálatot és megkezdte a biztosító társaság által közölt ügyfelek kihallgatását, illetve megkereste a temesvári és szatmári vizsgálóbírókat, hogy az Ivria ottani megnevezett ügyfeleit sürgősen hallgassa ki.

nagyváradi bankban vásárolta.

A nyomozó hatóságoknak minden reményük megvan arra, hogy ezen a nyomon világosságot fognak deríteni erre a titokzatos lopásra.

hogy más biztosító intézet is elfogad olyan dollárt, amely a postalopásból származik.

Sovrea vezetőügyész azonnal intézkedett, hogy a lopott dollárokról készített számsjegyeket küldjék meg az összes biztosító intézeteknek is.

KÖZTISZTASÁG A TANYAN

A tanyai parasztnak fájt a lába és elment az orvoshoz.

— Huzza le a csizmáját — szól az orvos.

A beteg lehuzza a fájós lábáról a csizmát, az orvos megnézi a lábát és így szól:

Nahát, azt hiszem, nincs még egy ilyen piszkos láb a világon, mint ez.

— Miért ne volna? — mondja a paciens.

— Na azt szeretném látni.

— Kérem — feleli és lehuzza a másik lábáról is a csizmát — itt van még egy.

Más érdekeltség miatt árubázamat és az összes fióküzleteket felosztatom
óriási választéku áruraktáramat teljesen kiárusítom!!

Eladás nagyban
és kicsinyben!!

2793

CZILLÉR IMRE

Muzsikus Ferkó

Szilágyi László és Zerkovitz Béla
operettje

A színház régi varázsa ébredt fel tegnap este a Muzsikus Ferkó előadásán. Szó sincs róla, ez nem annyira a szerzők: Szilágyi Lajos és Zerkovitz Béla érdeme, mint a szereplők és főleg Mende Klárié.

A Zerkovitz-operettek kaptáján készült Muzsikus Ferkó meseszövege hajszaúrra sem tér el attól a szokvány seimától, mely a népszerű zeneszerző librettóit jellemezni szokta. De amíg a falusi tanító hírneves komponistává nő ki magát, sok kedves és kacagtató jelenet, több hangulatos dal és tánc összegezi a sikert, mely sohasem maradhat el, ha Zerkovitz a szerző Bár invenciója feltétlenül gyengébb ezuttal, mint például az Árvácska idején. A szereplőkről szólva eszék szó ismételtelen Mende Kláiról, aki elsősorban fokozta tüntetésé a közönség színi nem akaró óvációt. Friss, fiatal, temperamentumos, szép. Kitűnően énekel, és táncol. — Aggházy Melinda nehezen küzdött le a bizonyára a vizsontlítás izgalmait szülte, indiszpozícióját. — Bátyás Istvánnal nyert a nagyváradi társulat, ugyancsak Gróf Lászlóval, aki most, hogy szorosabb kontaktusba került a színpaddal, megmutatta, hogy egy pillanattal sem színtelenedtek meg nagyszerű színészi kvalitásai. Az itt maradtak közül Tompa Béla pompás bonvivanti képességei érvényesültek a dímszerepben, valamint Stoll Béla, Tompos, Kornai tehetsége.

Külön kell megemlékeznünk a táncospárról: Jolanda Dragos-ról és Salters Péter-ről, akik táncukkal jelentékenyen emelték a közönség érdeklődését. — Bájos trükk volt a tizenkét gyermekszereplő beállítása a hangulatos a kar második felvonásbeli felvonuló jelenete. Az új karnagy, Kovács Mihály bemutatkozása, szintén a siker jegyében folyt le.

MOZI

— Zola Emil világhírű regénye, „Nana” látható ma hétfőn a Dorian-filmszínházban. A 9 felvonásos, monumentális film a múlt század második felében játszódik le és a francia főváros előkelő és gazdag társadalmának piszkos üzleteit, szeretkezéseit és botrányait tárja fel a nézők előtt. A nagyszerű Werner Krauss, a szép Jean Angelo és a bájos Katharina Hessling játsszák a film főszerepeit. Az előadások 5, 7 és

9 órakor kezdődnek. Kedvezményes és szabad jegyek nem érvényesek. Jön: Henry Porten legnagyobb sikerű aratott filmje, „Donxelly grófnő”.

— Norma Talmadge az Apollóban. A pénz rabjai a címe annak a grandózsus filmnek, amelynek főszerepét ez az egész világon ünnepezt filmdiva játssza. A borzalmasan szép tengeri vihar különösen kiemeli a film hatását. A film hétfőn utoljára kerül bemutatásra. Kedden Patt és Patathon mint Nevető örökösök és Harry Piel a „Gyorsabb mint a halál” című nagy kettős műsor megy kedvezményes helyárakkal 10, 15 20 és 25 lei

Szücs

és szőrmeárut

jutányosan szerezheti be

Leichnernél

Str. Ciorogariu (volt Uri-utca) 4.

Kenéz úriszabó

angol és francia szabászati újdonsága különleges, mely a legkényesebb igényeket is kielégíti! Előfordadható árak!

Valódi angol szövetek raktáron! Ep. Ciorogariu (Uri)-utca 29.

Könnyen vásárolhat

Ön is mindenféle ruházati cikket, mert módot nyújtunk, hogy ruha- és kabátanyagokat tulfizetés nélkül

5 havi vagy 20 havi részletekre

beszerezhesen. — Nagy választékunk van szőnyeg, paplan, damaszt, vászonneműekben stb. Kézpénzfizetés esetén 10 százalékos árengedmény

Witrácl Gábornál

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10. Biharmegyei Takarékkal szemben.

Megnyílt a nagyváradi Műasztalosok

Butorcsarnoka

A. Iancu (Kossuth)-utca 2. sz. alatt állandó kiállítási jelleggel

Kommerc és finom hálósobák, ebédlokk, uriszobák, konyhabutorok, hajlitott butorok, irodai berendezések nagy választékban.

Saját termelés. Gyári árak. Részletfizetés bevezetve. — Gyári lakólmányok kizárva.

* A svájci szociálisták a második Internacionáléhoz csatlakoztak. Bernből jelentik: A svájci országos szociáldemokrata párt 249 szavazattal 71 ellenében elvileg elhatározta, hogy a második Internacionáléhoz csatlakozik.

* Földosztás lesz holnap Váradon. Niculescu biharmegyei mezőgazdasági tanácsos még egyszer és utoljára közli a föld-kisajátításra jogosult nagyváradi lakosokkal, akiket az olasz és a velencei kimutatásba felvettek, hogy november 9-én délelőtt 9 órakor jelenjenek meg az aradi-uti vámnál, ahonnan együttesen mennek oda, ahol mindenki megkapja az őt megillető házhelyrészt. Akik nem lesznek ott, azokat úgy tekintik, mint lemondottakat.

* A filharmonikusok november 13-iki hangversenyére jegyeket Vidor Manó könyvkereskedésében (Ferdinánd király-körút 2.) lehet kapni 120, 80, 50, 40 és 30 leiert. A tagok kéretnek, hogy helyeik kijelölése végett ugyanott mielőbb megjelenni sziveskedjenek. A tagsági díj az esetben is kötelező, ha a tag helyét nem veszi igénybe.

* Mihály és Gábor napja. Ma, Mihály és Gábor arkangyalok névnapján, amely egyházi ünnep, a váradi hivatalokban munkaszünet volt.

KIE AZ UTOLSÓ SZÓ?

— Tehát meghalt szegény barátunk? Mik voltak az utolsó szavai?

— Nem voltak utolsó szavai, mert a felesége egészen a halál bekövetkeztéig mellette volt!

No. 32551—1926.

Kirdelemény

A Cercul de Recrutare parancsnokságának 202—1426 sz. megkezdése értelmében, mihez tartás végett közlöm az érdekeltekkel, hogy katonai okmányaik vizsgáztatása végett fenti parancsnokságnál (Calea Aradului-Aradi-ut) az alább közölt sorrendben a törvényes következmények terhe alatt feltétlenül jelentkezzenek.

1. Jelentkezni tartoznak mindazon 1880—1901 évi születésűek, akik katonai szolgálatra alkalmasnak találattak s f. évi január hó 1-től november hó 1-ig koncentrálva nem voltak.

2. Az 1880—1902 évi születésűek, akik a katonai szolgálat alól felmentettek és a f. évben koncentrálva nem voltak.

3. Mindazok, akiket a polgári hatóságok mozgatás esetére leendő felmentésük végett javaslatba hoztak s részükre a D. I. igazolványok kiadattak. Ezek, ezen igazolványuk mellett, személyes jelentkezésük alkalmával, a katonai okmányaikat is tartoznak bemutatni.

Az 1, 2 és 3. pont alattiak személyesen tartoznak jelentkezni katonai okmányaik láttamoztatása végett és csak nagyon indokolt esetben jelentkezhetnek a szemlekötelesek családjai.

A külföldön tartózkodók katonai okmányaikat az illetékes román külképviseleti hatóságoknál tartoznak láttamoztatni.

Az önálló és alkalmazott iparosok, szakmunkások, a foglalkozásukat igazoló okmányaikat is kötelesek bemutatni.

Nem tartoznak jelentkezni: Az 1902 évi születésűek, bármely fegyvernemhez tartozzanak is, valamint a tengerészethez beosztott 1901 évi születésűek.

2. Az 1880—1901. évi születésű „scutitok” és a katonai felülvizsgálat folytán végleg elbocsátottak.

3. Az 1880—1901. születésűek, akik a f. évben koncentrálnak voltak. A szemlekötelesek tehát a következő sorrendben fognak a Cercul de Recrutare parancsnokságánál jelentkezni:

Folyó évi november hó 9-én az 1886, nov. 10-én az 1887, nov. 11-én az 1888, nov. 12-én az 1889, nov. 13-án az 1890, nov. 15-én az 1890, nov. 16-án az 1891, nov. 17-én az 1891 nov. 17-án az 1892, nov. 19-én az 1892, nov. 20-án az 1893, nov. 22-én az 1893, nov. 23-án az 1894, nov. 24-én az 1894, nov. 25-én az 1895, nov. 26-án az 1895, nov. 27-én az 1896, nov. 29-én az 1896, nov. 30-án az 1897, folyó évi december 1-én az 1897, dec. 2-án az 1898, dec. 3-án az 1898, dec. 4-én az 1899, dec. 7-én az 1899, dec. 8-án az 1900, dec. 9-én az 1900, dec. 10-én és 11-én az 1901. évi születésűek.

Oradea, la 4 Novembre 1926.

G. Seleşiu (ss) Mihai Popa (ss)

şef. bir. mil. şef. serv. pol. com.

Berkovitsné

orth. kóser

אשר כשר

vendéglője

N. Iorga (Zöldfa)-u. 19

Kitűnő házikoszt
Mérsekelt árak

Karikagyűrűk

és minden más ékszerek nagy választékban, olcsó árban kaphatók

Uránál

Nic. Iorga.
(Zöldfa)-u.

Narok a Cele Trei Crisuri körül

Előkelő, nagyváradai román társadalmi körökben már napok óta pertraktálják a híret annak, hogy a Cele Trei Crisuri, irodalmi kultúregyesület, helyesebben annak vezérigazgatója Bacaloglu nyugalmazott ezredes, volt prefektus ellen vizsgálat folyik.

Bacaloglu ezredes és a Cele Trei Crisuri irodalmi társulat igazgatóságának tagjai között már évekkel előbb konfliktus támadt. Az összetűzés egyik legfőbb mozzanata az volt, hogy Bacaloglu ezredes „Cele Trei Crisuri” (Hármas körös) címen egy folyóiratot is szerkesztett s a lapot magántulajdonának tekintette.

Az igazgatóság tagjainak viszont az volt a véleménye, hogy a lap nem lehet magántulajdon, hiszen a társulat már jóval korábban megalakult, mielőtt a folyóirat megjelent volna.

Bacaloglu ezredes azonban továbbra is ragaszkodott a maga álláspontjához és az egyes minisztériumokból élvezett szubvenciót, prefekturától, városoktól, bankoktól és vállalatoktól kapott puszálékát nem fizette be a kultúregyesület pénztárába, hanem azokat lapja céljaira fordította.

Az ellentétek egyre fokozódtak és három évvel előbb épen ezek miatt az okok miatt Ciorogariu Romulusz, Jacob József, dr. Zigre Miklós, Marcus István, Bledia László, Radu Jakab kanonok, dr. Triff Titusz és mások kiléptek az egyesületből.

Legutóbb aztán újból napirendre került a Cele Trei Crisuri társulat ügye és az egyesületből időközben kilépett alapítók memorandumban fordultak a belügyminiszterhez, amelyben ismertették azokat a — szerintük — kényszerítő okokat, amelyek kiválsukat előidézték és reputációjuk érdekében arra kérték a belügyminisztert, hogy rendeljen el azonnal szigorú vizsgálatot, hogy a memorandumban felsorakoztatott vádpontokat tisztázhassák. A miniszterhez intézett memorandumot az igazgatóság kilépett tagjai valamennyien aláírták.

Goga Octávián belügyminiszter személyesen tanulmányozta át a feliratot és a vizsgálat lefolytatásával Jacob József prefektust bízta meg.

A vizsgálattal kapcsolatosan előbb Tulbure György polgármestert kerestük fel, aki információkat elejétől végig mindenben megérősítette:

— Keressék fel különben Jacob prefektus urat — mondotta a polgármester, — neki módjában áll bővebben is nyilatkozni.

Jacob prefektus a Cele Trei Crisuri ügyében folyó vizsgálatról a következőket mondotta:

— Az ankét érdemi részéről — amelynek lefolytatásával a belügyminiszter ur engem bízott meg — épen erre a körülményre való tekintettel — sajnos — nem állhat módomban részletesen nyilatkozni. Bacaloglu igazgató ur — akinek velünk együtt egyforma érdeke, hogy bizonyos homályos kérdéseket tisztázzunk — többszöri felhívásom dacára nem volt hajlandó megjelenni.

— Az új közigazgatási törvény 338 és 339. szakaszaiban lefektetett jogomnál fogva, ilyenformán kénytelen voltam az egész ügyet, további eljárás céljából Marcus István rendőrprefektushoz átadni.

— Még csupán annyit — fejezte be nyilatkozatát Jacob prefektus — hogy Bacaloglu ezredes ur intézkedésem ellen protestált a belügyminiszteriumban, de a belügyminiszter ur minden intézkedése-

met magáévá tette és azokat táviratilag jóvá is hagyta.

Marcus István rendőrprefektus tudósítónk előtt kijelentette, hogy csak néhány nap múlva áll módjában rendelkezésünkre állani, miután a tanúkihallgatások még nem fejeződtek be.

Megkérdeztük természetesen Bacaloglu ezredest is. Akinek részletes nyilatkozatát lapunk holnapi számában közöljük.

Stabilizálni fogják a lejt Mit keres a Népszövetség pénzügyi osztályának igazgatója Bukarestben

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Szombaton Bukarestbe érkezett Sir Arthur Salter, a Népszövetség pénzügyi osztályának igazgatója, aki legutóbb Bulgáriában járt, hogy ott a menekültek felségélyezésére nyújtandó kölcsön feltételeit megtárgyalja. Bukarestbe a román kormány meghívására jött Sir Arthur Salter, hogy az ország gazdasági helyzetéről véleményt mondjon.

Hivatalos körökben úgy tudták, hogy Sir Arthur Salter bukaresti tartózkodása szoros összefüggésben van a kormánynak azzal a szándékával,

hogy a lej árfolyamát végleg stabilizálja. Másrészt segítségére lesz a kormánynak Sir A. Salter abban, hogy a harmincmillió fontsterlinges kölcsönt, — amelyet egy angol-német-amerikai konzorcium ajánl, — felvegye. E kölcsön egy részével stabilizálják a lej árfolyamát, a fennmaradó részt pedig az államvasutak szükségleteinek fedezésére fordítják.

Hogyan és hány centime-os árfolyamon stabilizálják a lejt, arra nézve mindenütt a legnagyobb titoktartás uralkodik.

A Magyar Párt fentartja igényét a polgármester-helyettesi állásra Demonstráció a pactum be nem tartása miatt

A nagyváradai és biharmegyei Magyar Párt intéző bizottsága szombaton este ülést tartott, amelyen Kocsán János elnök betegsége folytán Hegedüs Nándor elnökölt. Az intézőbizottság nagy elismeréssel vette tudomásul a kulturbizottság munkáját a színházi bérletek megszervezése körül. Élénk érdeklődés kísérte P. Gulácsy Irén referálását a női tagozat sikeres organizálásáról.

A párt elnöksége számos fontos intervencióról és akcióról számolt be. Foglalkozott a városi ügyekkel a párt és sajnálattal állapította meg, hogy a tanács román tagjai a női tanács tag megválasztásánál nem szavaztak a megállapodás szerint, és hogy a polgármester-helyettesi állást nem Soós Istvánnal töltötték be, jóllehet a párt tagjai ehhez a feltételhez

kötötték, hogy Tulbure Györgyre szavazzanak.

Az intéző-bizottság megbízta a párt tanácstagjait: interveniáljanak a polgármesternél és a néppárt vezetőinél a megállapodások betartása iránt, különben a párt szabad kezet nyer.

Az apa tartóztatta le gyilkos fiát

Vasárnap éjszaka halálos verekedés történt Hegyközsülacon. A falu fiatalsága bált rendezett és természetesen a kora éjszakai órákban a legények alaposan berugtak. Részeg állapotban Csizsér József 18 éves parasztleány összeszóvalkozott Kozma Károly 24 esztendő barátjával. Elcsattant egy pofon, aztán a fiatal Csizsér csizmaszárából előkerült egy hosszú, hegyes kés

A mai zürichli nyitás

BUKAREST 280 —

BERLIN . . . 12325 PARIS 171250
NEW-YORK 51875 PRAGA 1540—
LONDON . . 251550 B.PEST 7470—
BECS . . . 7325 MILANO 2205—

* Csendőrujoncok eskütétele. Ma délelőtt nagy katonai parádé mellett tartották meg a csendőrujoncok eskütételét. Az ünnepségen a katonai és a polgári hatóságok fejei vettek részt.

Keyman szinkör
ma bemutatja 5, 7 és 9 órákor
Egy irón árnyéka
Főszerepben! Charles Vanel és Mauximilien
8 nagy felvonásban
Jön: Csak rövid időre
Pestis
Florenceben

Arany, ezüst és briliáns ékszerek és szemüvegek
olcsón vásárolhat, cserélhet és javíttathat
Kepes Dezső
órák és ékszerésznél
Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ul 6.

**Ma este 9 órai kezdettel tartja a
Pro-Palészina Liga
szezonnyitó ének- és zene-estélyét
a Kereskedelmi Csarnok disztermében.**

Az estélyen GISZKALAY JÁNOS prologot mond

és Kozma Károly véresen, holtan rogyott össze a korcsma padozatán.

Lett nagy riadalom a bálban. A lányok iszonyodva hagyták ott a korcsmát, a legények a vér láttára megvadultak, folytatni akarták a verekedést és a fiatal gyilkos csak úgy menekülhetett meg barátai bosszujától, hogy édesapja, idős Csizsér József székere rakta, ellátta elemőzsiával és hajnali három órákor behozta Váradra. Itt egyenesen az ügyészségre mentek és a szokatlan időben az apa átadta a gyilkos fiút a szolgálatot teljesítő guardiánnak.

* A villamosmű költségvetése a tanács előtt. A városi tanács holnap délelőtti ülésén veszi tárgyalás alá a villamosmű 1927 évi költségvetését.

Butorok

hálók ebédlők, uri szobák
hajlitott butorok
gyári árban beszerezhetők

Wallerstein Ferenc utódai
Daniberg és Waldner-cégnél
Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 19. szám

Sár- és hócipő

szakszerűen, legolcsóbban az

„ELASTICA“

javít

2794

Vlahuța (Szt. János)-utca 32

Naponta
frissen pörkölt kávé,
ugyszinténárak
LADNERNÉ
Bulv. Regele Ferdi-
nand 24 Plebănia-palotakészít
Úri ruhákat
TÓBIÁS
Str. Victoriei
(Kolozsvári-u.) 91**Endlízés métere 6 lei**

őzv. Jeremiásné és Benedekné

Bul. Regele Ferdinand 24. Plébă-
nia-palota II. em.Kézimunkákat, filéket
bizományba elfogadok.**Esőernyő**

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg TestvérekNic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. — Behúzás, javítás
gyorsan készül. 2457**Ruhákat**

fest, tisztí

Gallérokailegszebben mos,
vasal**Szabó László**Take Ionescu (Körös-utca 1.
Fiók: Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand**Butorok**a legszebb kivitelben és
legolcsóbb árban
kaphatók**STEINER**butoráruház Avram Iancu
(Kossuth)-u. 1. souterin.Hajlított butorok a legolcsóbb
árban. 2448-2**200 leir**erő négy érdek-
feszítő regényt
kaphat, ha felad
a Nagyvárad
Estilapba**40 leiért**egy tiszta
apróhirdetést.
Minden 20-ik
apróhirdető meg-
kapja a könyv-
jutalmat**ingyen****APRÓHIRDETÉSEK**Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig)
40 lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésért
külön 10 lei fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hir-
detés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arraA »Nagyvárad Estilap« apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk
a városi hirdetési oszlopokon és táblákon**LEVELEZÉS**PARIS, fényképes leveled szom-
baton érkezett. I.-é vasárnap. Na-
gyon örültünk. Mindnyáján jól és
sokszor csókolunk. 507SARI. Sorait későn vettem. Ne
legyen oly türelmetlen és pesszi-
mista. Jövő héten tovább cseve-
günk, addig is üdvözlöm. 497MESEORSZÁG jelégére levél a
Hegedüs hirlapirodában. 498EXOTIKUS szépségnek levele
van. 499SZÉPSÉGAPOLAS D. Sternberg
Helén kozmetikai intézetében,
Mária királyné (Bémer) tér 3. I.
emelet. 2615HUS. A bájos sorai megleptek,
sok szellemesség van bennük. Je-
lenleg távol vagyok. Jövő héten
folytathatjuk, ha óhajtja e rovat-
ban jelezze. Kívánsága idővel le-
hetetlen. Hódolva üdvözlö Th...
50054 lei egy kilogram vajjal
készült TEA TÉSZA
(heksz)a SPORT cukorkaüzlet-
ben Str. Gen. Mosoiu (Kert-utca)**LAKÁS**KOZPOLNHOZ közel két külön
szobát keresek butor nélkül. Cim
Hegedüs hirlapirodában. 494BUTOROZOTT szoba, esetleg
két személyre kiadó. Cim megtud-
ható Cuza Voda (Szacsavay) utca
68. az üzletben. 505**ALKALMAZÁS**RIKKANCS fiut jó fizetéssel
azonnalra felveszek Propp hirlap-
árus. Mosoiu tábornok (Mezey
Mihály) utca Bihoreana kapu
alatt. 473JÓL főző mindenest keresek
azonnalra is. Cim Hegedüs hirlap-
irodában. 493**OKTATÁS**HEGEDÜ tanítását elvállalom,
kezdőknek és haladóknak. Cim a
Hegedüs hirlapirodában. 479**ADÁS-VÉTEL**ÜZLETHELYISÉG kiadó Mosoiu
tábornok (Mezey Mihály) utca 4-á
Schwartz ház. 416HASZNALT butorok eladók. —
Megtekinthetők őzv. Steinnénal,
Horia (Báthory) utca 16. 504**KÜLÖNFÉLÉK**SZÉPEN mosok, vasalok, há-
zakhoz ajánlom. Decebal (Vi-
téz) utca 25. Nagyné. 502Gyönyörű perzsaszőnyegek
□m 3000 leitől. Elsőrangú
gyapju-fona ak kg-ja 450 lei-
től. Felvető tonalak kg-ja
380 leitől. Minták, szövő-
kellékek, szőnyeg, könyvek
Schulhof Emilnénél
Orient szövőművészeti iskola
Strada Ep. Ciorogariu (Uri)-
utca 14.DOBERMANN egy éves barna
pedigrés eladó. Cim a Hegedüs
hirlapirodában. 503DRÉGELY Gábor: Kis asszony
férje című könyvet megvételre ke-
resem. Cim Hegedüs hirlapirodá-
ban. 501Kötött kabátok,
pulóverek,
swetterek
legszebb választékban legolcsóbbak a
„Hóhéherke“
áruházban
Sas-palotaHALÓ Biedermeier szalon,
konyha, többféle, sürgősen eladó.
Vidor, Sztaroveszky-utca 3. 506x Utlevél és vizumügyekben a
Hegedüs Hirlapiroda mindenkinek
szívesen szolgál felvilágosítással.Lépjén be
kölcson-
könyvtárunkbahol havi 40 leiért
a legújabb meg-
jelenő könyve-
ket olvashatja

Naponta érkeznek újdonságok!

Hegedüs Hirlapiroda
kölcsonkönyvtára**Maculatura**
papírnagy tételekben
is kapható a He-
gedüs Hirlapiro-
dában OradeaA legolcsóbban arany karikajegy-
gyűrűket, aranyláncokat és bril-
liáns ék- **Herbst** ékszeráruhá-
szereket zában
vásárolhat Reg. Maria (Bémer) tér 1**Csillárok**

részletre

Friedmannvillanyszerelőnél, Oradea,
Piața Unirii 16.**Telefon 868 szám.**Lámpaernyők behúzása
izléses kivitelben.
Mosse 3021-3**Freund Benjámín**
ékszerész-üzletétkényszerűségből ideiglenesen Sa-
guna (Kapucinus)-utca 16. alá
helyezte át. Orát, ékszer, lát-
szert leszállított árban árusít. —
Aranyat, ezüstöt, briliántot
magas árban vesz. 2818**Értesitem**nb. rendelőimet, hogy kép-
keretező üzemet Strada
Alexandri (Teleki)-u. 35. sz.
alól ugyancsak Teleki-u. 2.
(őzv. Löwingerné üzletébe)
helyeztem át.**Blau Dezső**Blondel keretek nagy vá-
lasztékban. 2195Ha használt butort, sző-
nyeg, el. on ik doigó-
kat vagy egyéb lakberende-
zési tárgyakat venni vagy
eladni szándékozik, keresse fel**Hartstein Jenő**butor- és szőnyegüzletét
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám
hol mindig dúsan felszerelt
raktárt talál. 3072**RECORD**extra nehéz főzőedényekből,
valamint kereskedelmi edények-
ből újból érkezett egy teljes
vagonnal és míg a készlet tart,
az eddigi árakból 25 százalék
engedményt adok.Berndorfi Alpaca evőeszközök,
ezüst facon evőkanál vagy villa
60.—, kés 80.—, kávéskanál 32 —
Epület és butorvasalások szintén
leszállított árakban.
Viszonteladók kérjenek saját ér-
dekükben árajánlatot.**Stern József**vaskereskedő cég
Mih. Vitaezi (Nagyplac)-tér 2.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.